

Покажуть виставу про сучасну Наталку Полтавку

П'ятниця, 25 жовтня 2019

Автор: newtheatre.kiev.ua

150 респондентів із різних регіонів України опитала команда Театру на Печерську під час роботи над виставою "Наталка Полтавка.doc" за мотивами п'єси Івана Котляревського. Ці інтерв'ю лягли в основу драматургії

Команда Київського академічного театру на Печерську покаже виставу **"Наталка Полтавка.doc"** за мотивами п'єси Івана Котляревського. Прем'єра відбудеться 26 і 27 жовтня у столичній Оперній студії Національної музичної академії України.

За сюжетом класичного твору, бідна селянська дівчина чекає коханого Петра. Пішов із села, і звісток від нього давно немає. До Наталки залицяється нелюбий їй возний. Хочє з нею одружитися.

Спектакль "Наталка Полтавка.doc" присвятили пошуку національної та індивідуальної самоідентичності через архетип головної героїні в сучасному українському суспільстві. Вистава - з елементами вербатіму (різновид документального театру, в якому постановка складається з реальних записаних монологів чи діалогів. - Gazeta.ua). В основі драматургії - інтерв'ю з представниками різних соціальних і вікових груп мегаполісів, провінційних міст і сіл. За рік опитали приблизно 150 людей.

Дія відбувається 2019 року в Полтаві. Головна героїня - 22-річна Наташа. Закінчила Полтавський педагогічний університет, історик за освітою. Намагається влаштуватися за спеціальністю. Підробляє екскурсоводом у музеї-заповіднику Гоголя в селі Гоголеве на Полтавщині, за сюжетом.

— Наші персонажі - збірні образи, за якими стоїть багато людей і опитувань, - розповідає режисерка **Олена Лазовіч**. - Особливість нашого спектаклю – беремо вербатім, але вводимо його в художню структуру, вигадку. Це не чиста гра, з одного боку. А з іншого – це наступний крок документального театру, як мені здається. Напевно, зараз час епічних історій. І ми створювали таку з тих людей, яких зустрічали. Пішли шляхом свідомого вивиху традиційного написання п'єси вербатіму.

Чим сучасна Наташа схожа з класичною і чим відрізняється?

— Вона дуже схожа. Головна відмінність у драматургії. Класична героїня – вирішений образ вже від початку, муміфікований. Здається, ніби така красива, добра і в неї все вирішено – вона чекає. І всі спокуси, які приходять – у вигляді різних наречених, матері – ніби її не стосуються. Ми її так сприймаємо. Можливо, люди того часу відчували, що її ковбасить, і оці питання для них були дуже живі.

Котляревський писав справжній вербатім про реальні ситуації. Його завдання було – розповісти про сьогodнішніх людей сьогodнішнім людям. Це була колосально сучасна п'єса. Для нас зараз образ Полтавки відійшов, забронзовів.

Ми вирішили, що чекати коханого Наташі треба активно. Ми почали розбиратися, як дівчина проходить це, коли чекає чоловіка. Чи він поряд, а в неї є спокуси. Щоб дочекатися вже точно, коли вона зможе сказати "мій".

З одного боку, у нас Петро ніби поїхав – учитися в Амстердам. А з іншого, вони у стосунках, вони близько. Ця пара розв'язує питання "мій – не мій". Це внутрішня історія боротьби. Героїні важливо дійти до думки, що це він. Проходить через перипетії - спокуси.

У виставі ви показуєте одночасно різні варіанти Наташиної долі.

— Наприклад, подруга Валя. Вийшла заміж за свого коханого однолітка. Вагітна третьою дитиною. Ми додали вербатім Колі – чоловіка Валі. Більше схожий на класичного Петра. Працює на меблевій фабриці. Перед тим їздив на заробітки майже по всьому світу. Пара класично "Полтавська" вийшла у нас. Я їхню сцену з Валею назвала ССС – "сплошное семейное счастье". Вони її лабають 10 хвилин. "Масло масляне". Сцена дуже комічна, бо побутова. Ми багато брали інтерв'ю у сімейних пар, щасливих жінок. Молодих – від 20-ти до 30-ти. Наслухались багато подробиць сімейного щастя.

Коли Наташа бачить Валу, вона заздрить?

— Це однозначно сцена заздрощів. Спонукає впасти у відчай і не чекати Петра. Коли людина бачить щось гарне в когось і заздрить, починає себе знищувати, перекреслювати. А коли радість за когось, то це натхнення. У нас якраз заздрість. Робимо прямо після цього сцену, де Наташа конкретно на межі відчаю.

З чоловіків, які довкола Наташі, яка найбільша спокуса?

— Андрій Андрійович. Йому за 40 – успішний бізнесмен, меценат школи, куди хоче влаштуватися Наташа. Там вони зустрічаються. Навіть не вік, не гроші її спокушають. Це професійний фанатизм, кумирізація. Він – та людина, яка для неї є богом на її шляху. Здійснення тієї мрії, яку несе кожен педагог і професіонал взагалі.

У Полтаві ми робили експеримент: запитували будь-яку дівчину, яка закінчує інститут, що для неї важливо. У всіх був хлопець, любов, і на першому місці вони назвали професію. Кар'єрний ріст зараз важливий для будь-якої дівчини. Ось є хлопець – почекає. Буде другий і третій.

А як чоловік Андрій Андрійович її зачіпає?

— Жінці часто в чоловікові подобається його величина. Його харизма, те, чого зміг досягнути. Я не можу сказати, що Наташа в це закохується, бо то є певні гормони, а це зачарування. Вона себе обманює. Чимось захоплюється, що не є Петром. Так будується сюжет.

Наше улюблене місце, коли Петро приходять, робить їй пропозицію, а вона внутрішньо його відпускає. Настільки розуміє, що його любить, що готова не вимагати від нього нічого.

У Котляревського Петро сказав: "Я тебе так люблю, що відпускаю".

— Важливий момент у класиці, що теж є цей крок. Поки Наталка його тримає внутрішньо – "я вірна", вона така вірна. А щойно підкорюється матері й ситуації та погоджується на шлюб з возним, то мені здається, що ця вірність – теж гордість. Класична "Наталка Полтавка" – це історія дивної гордості, яку ми звикли називати вірністю. І Петро не приходять доти, доки вона не стає слабкою.

У нас є цікава сцена – ялинка. Наташа приїжджає в Амстердам, вбирається різдвяним деревом. Стоїть на даху гуртожитку в Петра. У гірляндах, змерзла. Хотіла зробити сюрприз. Ми називаємо це не коханням, а проявом егоїзму, гордості. А він приїжджає на коні – це теж не кохання. Кохання – це коли одне одного так люблять, що готові відпустити. Коли це відбувається, виникає можливість життя.

Маша, яка їде на підробіток у Туреччину – вона як третя Наташа? Тобто Полтавка теж могла бути нею?

— Це можливість шляху. Маша – негативний знімок Наташі. Вона в кожній історії як тінь їде. Це її доля, вибір. Теж за реальною ситуацією. Нам розповіли про двох українок. Одна втекла, а інша залишилася й почала їздити постійно в Туреччину. Це класичний варіант. Вони поїхали працювати, що називається, аніматорами. Навіть не погоджувалися на консумацію. Їх обманом затягнули. Наташа запитує в Маші: "Все нормально?". "Так". "Заплатили?". "Так". "Ну скажи чесно, як ти?" "Та все нормально, я за тиждень їду".

З'являється на сцені класична Наталка?

— Найімовірніше, ні. Ми так визначилися, що це стоїчний образ, який у нас грає акторка. Бо класична Наталка – сюжетна, а нам цікавий був прообраз. Внутрішній. Більший, ніж героїня Котляревського. У нас це душа Наталки, народу, всіх жінок, які чекають на кохання і прямують до нього.

"Наталка Полтавка" - твір дуже важливий. Це генеральний образ української літератури, нашого внутрішнього шляху, традиції жіночності. Наша давньогрецька трагедія. Наталка - епічна героїня для нас. У часи Котляревського це була документальна п'єса, а зараз - великий епос.